

Изх. №: .....

.....

ДО

Г-Н ИВАЙЛО КАЛФИН

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ

ПО ДЕМОГРАФСКАТА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА И

МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ИНФОРМАЦИЯ

От Румяна Михайлова, Изпълнителен директор на ИА ГИТ

ОТНОСНО: проблеми при използване на едnodневни трудови договори и предложения за преодоляването им

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КАЛФИН,

Предоставям Ви кратка информация за отчетените от ИА ГИТ резултати, във връзка с регистрирането на едnodневни трудови договори, очертаните проблеми пред работодателите, работниците и контролните органи при прилагането през изминалата година на новата правна уредба и предложенията на Инспекцията по труда за преодоляването им.

В края на м. юли 2015 година с разпоредба на чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда се създаде нов трудов договор за краткотрайна сезонна селскостопанска работа. В същия период беше обнародвана и влезе в сила Наредба № РД 07-8 от 13.07.2015 г., (обн. ДВ. бр.54 от 17 Юли 2015г.), с която се уредиха условията и реда за предоставяне, регистриране и отчитане на трудовите

договори по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда. Тези дейности бяха възложени на Инспекцията по труда.

Новият вид краткосрочен трудов договор даде възможност за наемане на неквалифицирана работна ръка за ръчна обработка и прибиране на земеделска продукция от плодове, зеленчуци, розов цвят и лавандула. Той позволи наемане на работна ръка за дейности, неизискващи специална квалификация, в основна икономическа дейност "Растениевъдство". Работодатели по този вид договор са регистрирани земеделски стопани.

С промяната в нормативната уредба законодателят създаде правна основа, за решаването на проблема с наемането без трудови договори на работници за селскостопански дейности, които имат кампаниен характер и за кратък период от време изискват голям брой работещи. Не е тайна, че преди влизане на правната уредба тези дейности в големия си дял бяха част от сивата икономика.

Възможността за наемане на работници на едnodневен договор се отрази благоприятно на заетостта в сектора, като мотивира регистрираните земеделски стопани и безработните лица да сключват трудови договори при облекчен режим. Независимо от факта, че разпоредбата на чл. 114а от Кодекса на труда беше приета в средата на активния земеделски сезон се отчете значителен интерес към този нов вид трудов договор. Към 31.12.2015 г. Инспекцията по труда е предоставила 81 000 образци на едnodневни трудови договори, като от тях, са се възползвали 1004 земеделски стопани. Върнати като неизползвани от работодателите са само 8 876 броя. Най-много едnodневни трудови договори са предоставени на земеделски стопани от област Пловдив – 9484 броя договора са предоставени на 140 земеделски стопани, следвани от земеделските производители от област Стара Загора – 8450 броя на 56 земеделски стопани, област Търговище – 6812 броя на 72 земеделски стопани и област Сливен – 6649 на 119 земеделски стопани.

Най-голям среден брой договори на един земеделски стопанин са получени в Плевенска област – 246 броя (на 15 земеделски стопани са предоставени 3691 броя образци), следвани от земеделските стопани в Старозагорска област – 151 броя договора на 1 земеделски стопанин.

Въпреки че периодът от влизане в сила на промяната до края на годината не беше дълъг, само 5 месеца, той очерта основно два проблема при

прилагането на правната уредба, които дават основание за размисъл и налагат предприемане на действие. Проблемите са свързани с това, че все още има непознаване от страна на потенциалните работници на спецификата на този вид договори, което води до страх, а в някои случаи и до отказ от тяхна страна за сключването на такива договори, основно поради опасения, че ще бъдат лишени от социални помощи и обезщетенията за безработица. Този страх у работниците създава проблем и при земеделските стопани, които споделят, че продължават да изпитват затруднение да убедят работниците да подпишат едnodневни договори.

Свързан с този е и следващият проблем, че в някои случаи работниците дават некоректни данни (имена или ЕГН) при сключването на трудовия договор, което в следствие не позволява на работодателя да декларира данните за изплатените възнаграждения на конкретното лице в НАП.

Земеделските стопани споделят пред Инспекцията по труда, че очакват от Министерството на труда и социалната политика и от Министерството на земеделието и горите постигането на допълнителни облекчения при регистрирането и оформянето на едnodневните договори, в няколко насоки:

1. Възможност за намаляване на времето и необходимите ресурси (човешки и финансови) при изготвяне и регистрация на едnodневните трудови договори. В отговор на тези очаквания Инспекцията по труда предприе действия за реализация на проект финансиран по ОПРЧР за изготвяне на информационен продукт, който ще създаде техническа възможност за автоматично изготвяне на едnodневни договори. Към момента се очаква одобрението на проектното предложение и стартирането на проекта. След реализацията и пускането в експлоатация на продукта ще отпадне необходимостта, съществуваща и към настоящия момент, работодателите да получават бланките или да регистрират едnodневните трудови договори в офисите на Инспекцията по труда. Заявяването и регистрирането ще бъде достъпно онлайн и в извънработното време на администрацията. Не на последно място с реализацията на проекта ще се намалят времето и ресурсите, необходими за отчитане на сключените договори пред Инспекцията по труда и Националната агенция за приходите чрез автоматично генериране на декларациите за осигурените лица, които земеделски стопани са длъжни да подават в НАП.

2. И през тази година ще продължат мотивационните и информационни кампании сред земеделските производители и потенциалните работници, осъществявани от ИА ГИТ, като предлагаме в тях да се включат и АЗ и АСП. Целта на кампаниите ще са разясняване на правата и ползите за

страните от еднокдневните договори. Предвиждаме те да са най-интензивни в периода, непосредствено преди активната селскостопанска дейност, за която се очаква използване на еднокдневни договори, например: беритба на череши, грозде и други.

3. Необходимо е и предлагаме да бъде проведена информационна кампания, сред земеделските стопани за задълженията им като осигурители, в която би било най-полезно за работодателите да се включат представители на НАП.

4. ИА ГИТ ще продължи контрола по наемането на еднокдневни трудови договори.

5. Считаме, че за лицата, регистрирани като безработни в Бюрата по труда, които биват наемани на еднокдневни трудови договори, ще бъде от полза да се направи промяна в Закона за насърчаване на заетостта, с която да отпадне задължението им да уведомяват дирекциите „Бюро по труда“, че работят на такива договори, както и да декларират размера на полученото възнаграждение по тях. Тази информация вече не е необходима на Бюрата по труда, тъй като с промените в КСО от м. юли миналата година се промениха условията за получаване на паричните обезщетения за безработица от лицата, сключили еднокдневни трудови договори. *Работата по тези договори вече не е основание за спиране и прекратяване изплащането на паричното обезщетение за безработица* на лице, което е регистрирано в териториалното поделение на НОИ с право на обезщетение за безработица. В същия период от м. юли 2016 г. беше направена и промяна в Закона за насърчаване на заетостта, с което се даде възможност на тези лица, които полагат труд по чл. 114а КТ, да могат да ползват всички посреднически услуги по заетостта. С промените се гарантира, че работата по трудов договор за краткотрайна сезонна селскостопанска работа няма да води до прекратяване на регистрацията им като безработни лица в Агенцията по заетостта. Ето защо считаме, че натоварването на безработните лица със задължение да декларират размера на полученото възнаграждение по договора до 5-то число на месеца, следващ месеца, през който е положен трудът създава за лицата ненужно натоварване и ги демотивира да приемат работа на еднокдневни трудови договори.

**С уважение,
РУМЯНА МИХАЙЛОВА**

Изпълнителен директор

Съгласували:
Теодора Дичева
Директор на Д ПОИД

Ваня Джупанова

Началник отдел ВО